

C door het jaar 24e
M. Assumpta
11 september 2022

Eerste lezing (Ex., 32, 7-11. 13-14)
Uit het boek Exodus

Mozes was dagenlang boven op een berg, waar God hem zijn opdrachten had toevertrouwd.
En dan zegde God tot hem:

‘Ga terug naar beneden,
want het volk dat je uit Egypte hebt geleid,
is tot zonde vervallen.
Ze hebben het pad verlaten
dat Ik hen had aangewezen.
Ze hebben een gouden kalf gemaakt,
en knielen ervoor neer,
ze dragen er offers voor op en schreeuwen:
‘Volk van Israël, dit is de god die jullie uit Egypte heeft geleid.’

‘Het is duidelijk dat dit een ondankbaar volk is.
Ik ben razend. Ik zal hen uitroeien.
Je zult me niet kunnen tegenhouden.
Alleen jouw familie zal ik sparen,
en van jouw nageslacht zal Ik een groot volk maken.’

Maar Mozes probeerde de Heer God milder te stemmen en hij vroeg hem:
‘Waarom, Heer, zou je je woede laten neerkomen op dit volk?
Het is toch jouw volk, dat jij met grote kracht en sterke hand uit Egypte hebt geleid.
Vergeet niet dat je aan je dienaren Abraham, Isaak en Jacob
onder ede beloofd hebt:
‘Ik zal jullie nakomelingen talrijk maken als de sterren aan de hemel,
en heel het land waarover Ik heb gesproken
zal Ik jullie nakomelingen voor altijd in bezit geven.
Het zal voor eeuwig hun erfdeel zijn.’

Toen liet de Heer zijn woede koelen,
en zag af van de ellende
waarmee Hij bedreigd had.

Tweede lezing (Tim., 1. 12-17)
Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan Timoteüs

Beste Timoteüs,

Ik ben Christus, onze Heer, ontzettend dankbaar.
Want dat hij mij tot zijn dienst heeft geroepen
is een teken van groot vertrouwen.
Je moet weten dat ik hem vroeger bespot, vervolgd en beledigd heb.
Maar hij heeft mij vergeven,
omdat ik niet besepte wat ik deed.
Ik was immers nog niet tot inzicht gekomen.

Maar op een bepaald ogenblik was ik zo geraakt door zijn barmhartigheid,

dat het geloof en de liefde, die in hem zijn, ook in mij zijn gekomen.

Neem het maar van mij aan:

‘Jezus Christus is in de wereld gekomen om zondige mensen nieuwe kansen te geven.’

Ikzelf was de ergste van al.

Maar hij heeft - door mij te vergeven -
getoond hoe groot zijn geduld wel kan zijn.

Zo heeft hij een voorbeeld willen stellen
voor allen die in de toekomst in hem kunnen vertrouwen,
en zo in staat zijn de weg te openen naar een leven zonder einde.

Ja, alle macht en majesteit, alle eer en glorie

komen toe aan die God,

de enige, de eeuwige, de onzichtbare, de onsterfelijke,

en dit voor altijd.

Amen, zo is het.

Evangelie (Lc., 15. 1-32)

Uit het heilig evangelie van onze heer Jezus Christus volgens Lucas

Als Jezus de mensen toesprak, kwamen altijd veel tollenaars en zondaars luisteren.

Daar spraken de farizeeën en de schriftgeleerden schande van, ze zeiden:

‘Die man ontvangt zondaars en eet met hen.’

Maar Jezus reageerde met volgende vergelijking:

‘Stel dat een van jullie honderd schapen heeft en er één van verliest.

Wat zal hij dan doen?

Laat hij dan niet de negenennegentig andere schapen alleen achter
om het verloren schaap te gaan zoeken?

En als hij het gevonden heeft,
neemt hij het dan niet vol vreugde op zijn schouders?

En als hij thuiskomt,
loopt hij dan niet naar zijn vrienden en zijn burens
en zegt hun:

‘Wees blij met mij:
ik heb mijn verloren schaap teruggevonden.’?

Ja zeker, ook in de hemel zal er meer vreugde zijn
over één zondaar die zich bekeert,
dan over negenennegentig rechtvaardigen
die geen bekering nodig hebben.

Of vergelijk het met een vrouw die tien drachmen heeft, en er één verliest.

Zal ook zij dan niet een lamp aansteken,
haar huis uitvegen, en alles afzoeken om dat geld terug te vinden?

En als zij het gevonden heeft,
zal ze haar vriendinnen en burens niet roepen en zeggen:

‘Wees blij met mij,
ik heb de verloren drachme teruggevonden.’?

Ja zeker, ook bij God zal er grote vreugde zijn
over één zondaar die zich bekeert.’

En hij vertelde ook nog:

‘Een vader had twee zonen.

Op een dag zegde de jongste tot hem:

‘Vader, geef mij mijn deel van de erfenis.’

En de vader verdeelde zijn hele vermogen onder zijn twee zonen.
Niet lang daarna nam de jongste zoon zijn geld,
en vertrok ermee naar een ver land.
Daar verkwistte hij zijn hele vermogen in een losbandig leven.
Maar dan brak er grote droogte uit in dat land, en hij begon honger te lijden.
Hij doolde rond, tot hij werk vond op een boerderij.
Hij werd naar het veld gestuurd om varkens te hoeden.
Graag had hij zijn honger gestild met het voer dat de varkens aten,
maar niemand gaf het hem.
Toen bedacht hij zich, en zei:
`Zoveel knechten van mijn vader hebben brood in overvloed,
en ik verga hier van de honger!
Ik ga terug naar mijn vader.
Ik zal hem zeggen:
Vader, ik heb gezondigd tegen jou en tegen God;
ik ben het niet meer waard jouw zoon te heten,
behandel me als een van jouw knechten.”

En hij ging terug naar zijn vader.
Toen hij nog ver van huis was, zag zijn vader hem al aankomen en werd ontroerd;
snel liep hij op hem toe, viel hem om de hals en kuste hem.
`Vader,” zei de zoon tegen hem,
`ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen jou;
ik ben het niet meer waard om jouw zoon te heten.”
Maar de vader zei tegen zijn knechten:
`Haal vlug de mooiste kleren en trek ze hem aan,
doe een ring aan zijn vinger en schoenen aan zijn voeten.
Haal het gemeste kalf en slacht het; laten we eten en feestvieren,
want mijn zoon hier was dood en is weer levend geworden,
hij was verloren en is teruggevonden.”
En het feest begon.
Maar de oudste zoon was op het land.
En toen hij naar huis kwam, hoorde hij muziek en dans.
Hij riep een van de knechten en vroeg wat er te doen was.
Die antwoordde:
`Jouw broer is thuisgekomen en je vader heeft het gemeste kalf geslacht,
omdat hij hem gezond en wel terug heeft.”
Toen werd hij kwaad en hij wilde niet binnenkomen.
Daarop kwam zijn vader naar buiten
en probeerde hem tot andere gedachten te brengen.
Maar hij gaf zijn vader ten antwoord:
`Ik dien je nu al zoveel jaren en nooit heb ik een gebod van jou overtreden,
maar mij heb je nog nooit een bokje gegeven
om met mijn vrienden feest te vieren.
Maar nu die zoon van jou is thuisgekomen,
die jouw vermogen met hoeren heeft verbrast,
heb je voor hem het gemeste kalf geslacht.”
Maar de vader zei :
`Jongen, jij bent altijd bij me en alles wat ik heb is van jou.
We moeten feestvieren en blij zijn,
want die broer van je was dood en is weer levend geworden,
hij was verloren en is teruggevonden.” ‘

Homilie

B en Z

De eerste lezing vertelde ons dat God woedend was omdat het volk, waar hij zoveel voor had gedaan, hem geafronteerd had.

Ze hadden een gouden stier gegoten, en vielen ervoor op de knieën.

Je zou voor minder uit je krammen schieten.

Maar Mozes nam het voor zijn volksgenoten op, en – pardoes – God laat zijn woede varen, en geeft ze een nieuwe kans.

Hebben jullie ook niet de bedenking gemaakt: die komen er wel gemakkelijk mee weg?

Zo ook in het evangelie: een zoon die de helft van zijn vaders fortuin heeft verbrast, zegt dat het hem spijt. En hij mag weer binnen. Ook hij komt er gemakkelijk mee weg.

Ik denk dat het bij de meesten onder ons niet zo zou passeren. Er zou veel meer nodig zijn om die schande goed te maken.

Zo zit ook ons rechtssysteem in elkaar.

Iemand die een misdaad heeft gepleegd wordt voor de rechter gebracht, en namens de gemeenschap vordert de procureur een strenge straf.

Geregeld zien we dan op TV beelden van mensen, die applaudisseren wanneer de rechter de zwaarste straf heeft toegekend.

Het gebeurt ook wel eens dat de slachtoffers, of hun familie grote ontgoocheling tonen wanneer een mildere straf werd uitgesproken.

Ik moet zeggen dat ik die reacties heel goed begrijp.

Ooit heb ik moeten getuigen op een assisenproces wanneer één van mijn personeelsleden op een laffe manier was vermoord.

Ook ik was blij dat uiteindelijk een zware straf werd opgelegd.

En toch blijft bij mij wel altijd iets hangen van: wat brengt dat nu op?

De dader wordt gestraft voor zijn laffe misdaad. Maar daarmee wordt het kwaad niet ongedaan gemaakt. De vermoorde persoon komt niet weer tot leven, de letsels van de slachtoffers worden daarmee niet hersteld, de pijn om het verlies blijft bij de naastbestaanden even groot.

Alleen is het voor hen wellicht iets gemakkelijker om met die pijn te leven, omdat ze zich begrepen voelen, doordat de maatschappij zich heeft uitgesproken, en de dader in het ongelijk heeft gesteld.

En toch mag die vraag gesteld worden: wat brengt het op?

Dat er kwaad wordt gedaan dat zit in de mens ingebakken.

Dat is trouwens de boodschap van het verhaal over de zondeval in het aards paradijs, dat helemaal vooraan in de bijbel wordt verteld. Het is ook de betekenis van die moeilijke term uit de theologie, de erfzonde: het kwaad hoort bij de mens, en zal er altijd bij horen.

En het is goed dat de mens zich daar niet bij neerlegt, dat hij zich ertegen verzet.

Maar welke houding tegenover het kwaad geeft het meeste kansen tot herstel?

Concreter gezegd: heeft gestrengheid ooit al veel opgebracht?

Heeft wraak ooit een mens beter gemaakt?

Ik denk dat we moeten toegeven van niet.

Ik denk dat waar mensen in staat zijn tot vergeving, waar barmhartigheid de bovenhand haalt, er resultaten uit voortvloeien, die nieuwe perspectieven openen.

De persoon die het kwaad heeft bedreven, weet ook wel dat het slecht is wat hij gedaan heeft, en dat hij straf verdient.

Maar als diegenen die hij pijn heeft gedaan in staat zijn hem daar niet op vast te blijven

pinnen, en hem de ruimte geven om zijn leven op een ander spoor te zetten, dan zou het kunnen dat hij in zichzelf een andere ik ontdekt, en dat het goede, dat ook in iedere mens aanwezig is, meer zijn leven gaat bepalen.

Dat maakt de kracht uit van vergeving en barmhartigheid.

Het brengt bevrijding.

In de bijbel wordt God meermaals benoemd als 'een bevrijdende God'. En in het verhaal van het brandende braambos, waar God zich aan Mozes bekend maakt, zegt hij: 'Ik heb de ellende van mijn volk gezien en ik ben gekomen om hen uit de handen van de Farao te bevrijden.'

En dan heeft hij het over de slachtoffers van het kwaad dat in Egypte gebeurt.

In de lezingen van deze zondag gaat het ook over God die bevrijding brengt. Maar hier gaat die bevrijding niet naar de *slachtoffers* van kwaad, maar naar degenen, die het kwaad *hebben gedaan*: het joodse volk dat God ontrouw is geworden in de eerste lezing, Paulus die de christenen heeft vervolgd in de tweede lezing, en de zoon die het vermogen van zijn vader heeft verbrast, in het evangelie.

Ze krijgen een nieuwe kans, en ze beginnen een nieuw leven.

Kwaad niet vergelden, vergeving schenken, barmhartigheid betonen, het is niet de gemakkelijkste weg, dat weten we allemaal uit ervaring. Het vraagt een overwinning op jezelf.

Maar waar mensen ertoe in staat zijn, daar bouwen ze mee aan de stad van vrede.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op